

dimo in kmalu vsi skačemo po gozdu, da pobereмо plen iz pasti in da si spet naložimo na hrbet skrinjice in skopce.

Kmalu je ves vod obremenjen. Zapijemo še veselo pesem, potlej pa

krenemo domov. V duhu preštevamo, koliko nam vrže polhovina, in se veselimo slastnega cvrtja.

Nad nami šumi naš mogočni, prelepi gozd in sova nam skovika budnico.

Velikonočni običaji v Brdih.

Onstran Soče leži prelepa deželica briška. V bregovih Brd zelenijo braj-de (vinogradi), cvetejo črešnje in rožnati šopi breskovega drevesa, vmes so tu in tam zamoklozelene oljke in grmi latora. Vrhovi gričev so cerkvice in vasice, v njih biva živahni, veseli briški rod, ki ljubi pesem, godbo in svojo zemljo.

Tod so se ohranile stare lepe navade. Dih velike noči se začuti že na cvetno nedeljo, ki ji pravimo oljčnica. Po bregovih ima gospodar oljčne grme, zdaj nareže šibe za snop. Kdor oljke nima, mu jo daruje sosed. V snop dekleta lepo povežejo oljčne šibe in lavor. Na oljčno nedeljo si dečki navežejo velike snope na hrbet in jih nesejo v cerkev. Vsaka hiša, vsaka vas se hoče postaviti z največjim in najlepšim snopom. Blagoslovljeno oljko zatakne mati za zakonsko posteljo ali za sveto podobo.

Veliki teden je resen in svet. Na veliko sredo pri večernicah čakajo dečki pred cerkvijo. Ko ugasne na velikem svečniku zadnja sveča, — znamenje, da je umrl Kristus — začnejo dečki udrihati s palicami po deskah, ki so razložene pred cerkvijo. «Hodi-mo tuč žagance!» smo se vabili na ta žalni obred.

Na veliki četrtek zadržajo «klepetci» (raglje). Takrat se začne velik post, ki traja, dokler se na veliko soboto spet ne oglasi farni zvon. Ko ta zazvoni, matere brž umijejo otroke. To je najbrž spomin na tiste čase, ko

so na veliko soboto krščevali odrasle. Prav kot pravi pesem:

„Sonce na oblije,
grehe z nas izmij!“

Na veliko soboto dečki nosijo sveti ogenj od hiše do hiše. Že poleti so si narezali z dreves gobe, jih dobro osušili in ohranili. Nabodeno na žico in žarečo nosijo zdaj gorečo gobo po hišah.

V nedeljo je vstajenje, zelo zgodaj, navadno še v polmraku. Že ob dveh zjutraj se razlega od cerkve do cerkve ubrano pritrkovanje, ki je naša posebnost. Fantje pritrkovalci znajo razne viže. Tako udarjajo Kozanci:

«Tuci Tona, tuci Blaž,
jest ne morem, ti ne znaš!»

Pa tudi bolj hitro in poskočno:

«Tam na placu je tentava...»

Kakšna pa naj bo ta skušnjava na trgu pred cerkvijo, če ne sladki kolači, ki jih ponuja črnooblečena Furlanka, ki kliče in vabi: «Colasus, colasus!»

Za velikonočni zajtrk postavi gospodinja na mizo vse najboljše, kar hiša premore: slastni pršut, jajca, hren, zraven pa še pinco in gubanico, v kateri so orehi, rozine in pinole. Vso zimo so otepali polento, danes mora biti na mizi razkošje. Otroci dobijo «meniha», pleteno štručico, ki ima za glavo jajce.

Popoldne po večernicah je vse veselo. Mladina se zbira v gruče in zbiva z novci pirhe. Pevci zapojejo, gospodarji se pogovarjajo o časih in davkih ter pokušajo zlahtno vino, ki mu ga na svetu ni enakega.